

ADVIES Nr. 1.859

Zitting van dinsdag 16 juli 2013

Ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de wet betreffende de modernisering van het arbeidsrecht en houdende diverse bepalingen

x x x

2.620-1

ADVIES Nr. 1.859

Onderwerp : Ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de wet betreffende de modernisering van het arbeidsrecht en houdende diverse bepalingen

Bij brief van 21 juni 2013 heeft mevrouw M. De Coninck, minister van Werk, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over het genoemde ontwerp van koninklijk besluit.

Het ontwerp van koninklijk besluit strekt er toe om de uitvoering te vervolledigen van het akkoord dat de sociale partners hebben gesloten eind januari 2013 over de verhoging van de interne grens van de arbeidsduur en van het quotum overuren waarvoor de werknemer kan afzien van de inhaalrust, dat werd meegedeeld aan de regering op 1 februari 2013 en ondertussen werd opgenomen in het wetsontwerp betreffende de modernisering van het arbeidsrecht en houdende diverse bepalingen, dat op dit ogenblik bij het parlement in behandeling is.

De overlegprocedures in dit kader worden bij koninklijk besluit vastgesteld.

Het advies wordt ingewonnen op basis van artikel 47 van de arbeidswet van 16 maart 1971, aangezien het ontwerp van koninklijk besluit is vastgesteld op basis van die wet, zoals ze moet worden gewijzigd door het ontwerp van wet betreffende de modernisering van het arbeidsrecht en houdende diverse bepalingen.

De minister wijst er nog op dat het de bedoeling is van het ontwerp van koninklijk besluit om rekening te houden met alle voorstellen van de sociale partners die eenparig werden aangenomen tijdens de werkzaamheden die tot het ontwerp van wet hebben geleid.

Op verslag van zijn Bureau heeft de Raad op 16 juli 2013 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. VOORWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

A. Retroacta

Bij brief van 21 juni 2013 heeft mevrouw M. De Coninck, minister van Werk, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over het genoemde ontwerp van koninklijk besluit.

Het ontwerp van koninklijk besluit kadert in de uitvoering van een akkoord dat tussen de sociale partners werd gesloten en op 1 februari 2013 aan de regering werd meegedeeld.

Op 21 januari 2013 hadden de sociale partners aan de regering laten weten dat zij zouden ingaan op de vraag van de regering om het arbeidsrecht te moderniseren (in uitvoering van punt 2.1.6 van het regeerakkoord Di Rupo I).

In uitvoering hiervan hebben de sociale partners een fiche met voorstellen betreffende de modernisering van het arbeidsrecht voorgelegd aan de regering (fiche 4). Het punt 1 van deze fiche handelt over de annualisering van de arbeidstijd en het punt 2 over de overschrijding van de arbeidsuren, waarbij zowel de interne grens voor de overschrijdingen (punt 2.1.) als de keuze tussen cash en inhaalrust worden behandeld (punt 2.2.).

Op 27 maart 2013 vond in een werkgroep van de Raad een eerste bespreking plaats van bepaalde deelaspecten van deze twee punten van de fiche.

Op 28 maart 2013 heeft de Plenaire Raad kennis genomen van een eerste versie van een voorontwerp van wet en een voorontwerp van koninklijk besluit ter concretisering van de punten 1 en 2 van deze fiche.

Na de beraadslaging van de Raad werd de minister van Werk bij brief van 29 maart 2013 in kennis gesteld van de conclusies van de Voorzitter van de Raad, op basis van de besprekingen in de werkgroep van 27 maart 2013 en tijdens de plenaire zitting van 28 maart 2013. De Voorzitter liet weten dat, met het oog op een getrouwe omzetting van de intenties van de partijen na afloop van het onderhandelingsproces, de sociale partners aan de regering een aantal aanpassingen voorstellen aan het wetsontwerp en het ontwerp van koninklijk besluit.

Tijdens de vergadering van het Dagelijks Bestuur van de Nationale Arbeidsraad op 8 mei 2013 konden de leden kennis nemen van een nieuwe versie van het voorontwerp van wet "betreffende de modernisering van het arbeidsrecht en houdende diverse bepalingen", die op 3 mei aan de Raad was bezorgd.

De leden van het Dagelijks Bestuur van de Nationale Arbeidsraad lieten bij brief van 15 mei 2013 aan de minister van Werk weten dat zij akte hebben genomen van deze tekstversie en de verduidelijkingen gegeven door de vertegenwoordiger van de FOD WASO en dat zij geen verdere bemerkingen bij deze tekst hebben.

In dezelfde brief vragen zij evenwel dat hen een aangepaste versie van het voorontwerp van koninklijk besluit zou worden bezorgd, waarbij rekening gehouden wordt met de conclusies van de Voorzitter van de Raad van 28 maart 2013.

Op 24 mei 2013 verkreeg de Raad een tweede versie van het voorontwerp van koninklijk besluit, waaromtrent de vertegenwoordiger van de FOD WASO verdere verduidelijkingen gaf op de Bureauvergadering van 5 juni 2013.

Vervolgens kreeg de Raad op 21 juni 2013 een adviesaanvraag om formeel advies uit te brengen over een nieuwe versie van het voorontwerp van koninklijk besluit.

Het advies wordt ingewonnen op basis van artikel 47 van de arbeidswet van 16 maart 1971, aangezien het ontwerp van koninklijk besluit is vastgesteld op basis van die wet, zoals ze moet worden gewijzigd door het ontwerp van wet betreffende de modernisering van het arbeidsrecht en houdende diverse bepalingen.

De minister wijst er nog op dat het de bedoeling is van het ontwerp van koninklijk besluit om rekening te houden met alle voorstellen van de sociale partners die eenparig werden aangenomen tijdens de werkzaamheden die tot het ontwerp van wet hebben geleid.

Op 24 juni 2013 werd het wetsontwerp “betreffende de modernisering van het arbeidsrecht en houdende diverse bepalingen” in de Kamer ingediend (DOC 53 2904/001).

B. Draagwijdte van het ontwerp van koninklijk besluit

Het ontwerp van koninklijk besluit dat voor advies wordt voorgelegd strekt er toe om de overlegprocedures te bepalen die op basis van het artikel 2 van het wetsontwerp “betreffende de modernisering van het arbeidsrecht en houdende diverse bepalingen” bij koninklijk besluit dienen vastgelegd te worden.

In eerste instantie betreft het de overlegprocedures in het kader van de aanpassing van de interne grens van de arbeidsduur door het wetsontwerp (de nieuwe § 1bis van het artikel 26bis van de Arbeidswet).

De Arbeidswet voorziet op dit ogenblik dat indien op een bepaald ogenblik binnen een referteperiode het aantal uren gepresteerd boven de gemiddelde wekelijkse arbeidsduur 65 uur bedraagt, er geen uren meer gepresteerd kunnen worden boven de normale wekelijkse arbeidsduur (40 uur of een lagere grens bij cao) zolang er geen inhaalrust wordt toegekend.

Deze interne grens ligt vast op 65 uur, ongeacht de duur van de referteperiode.

Het ontwerp van wet voorziet in een ambtshalve verhoging van deze interne grens naar 78 uren. Indien de referteperiode voor de berekening van de gemiddelde arbeidsduur op 1 jaar wordt gebracht, wordt de interne grens ambtshalve verhoogd naar 91 uren, doch enkel vanaf de 4de maand van de referteperiode.

De grens van 91 uren kan evenwel verhoogd worden tot 130 uren of tot 143 uren volgens de procedures vastgesteld bij koninklijk besluit die een akkoord of een overleg met de werknemers of hun vertegenwoordigers waarborgen. Bij koninklijk besluit kan in het kader van deze procedures afgeweken worden van de artikelen 11 en 12 van de wet van 8 april 1965 tot instelling van de arbeidsreglementen (de nieuwe § 1bis, derde lid van het artikel 26bis van de Arbeidswet).

In tweede instantie betreft het de overlegprocedures in het kader van de aanpassing van het jaarlijks krediet aan overuren die op vraag van de werknemer niet in aanmerking worden genomen voor de berekening van de gemiddelde wekelijkse arbeidsduur, noch aangerekend worden op de interne grens (de nieuwe § 2 bis van het artikel 26 bis van de Arbeidswet).

De Arbeidswet voorziet op dit ogenblik dat de werknemer dit kan vragen voor 65 uur per kalenderjaar gepresteerd in het kader van buitengewone vermeerdering van werk (art. 25 van de Arbeidswet) en in het kader van onvoorziene noodzakelijkheid (art. 26, § 1, 3° van de Arbeidswet). De werknemer kan voor die uren afstand doen van inhaalrust en deze laten uitbetalen.

Het ontwerp van wet voorziet in een ambtshalve verhoging van dit jaarlijks krediet naar 91 uren.

De 91 uren kunnen evenwel verhoogd worden tot 130 uren of tot 143 uren volgens de procedures vastgesteld bij koninklijk besluit. Bij koninklijk besluit kan in het kader van deze procedures afgeweken worden van de artikelen 11 en 12 van de wet van 8 april 1965 tot instelling van de arbeidsreglementen (de nieuwe § 2bis, derde lid van het artikel 26bis van de Arbeidswet).

Het ontwerp van koninklijk besluit maakt een onderscheid tussen de onderhandelingsprocedures naargelang het gaat om een verhoging tot maximum 130 uren van de interne grens van 91 uren of het krediet van 91 uren (eerste fase) of om een verhoging tot maximum 143 uren van de interne grens van 91 uren of het krediet van 91 uren (tweede fase).

II. STANDPUNT VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

De Nationale Arbeidsraad heeft een grondig onderzoek gewijd aan de bepalingen van het ontwerp van koninklijk besluit.

Hij wenst er aan te herinneren dat het steeds de bedoeling is geweest van de sociale partners dat de bepalingen van het ontwerp van koninklijk besluit gelijktijdig in werking treden als de bepalingen van het voornoemde ontwerp van wet waaraan ze uitvoering geven.

Hij merkt terzake op dat het artikel 8 van het ontwerp van koninklijk besluit de gelijktijdigheid voorziet maar geen datum van inwerkingtreding bepaalt.

Hij is van oordeel dat de betreffende bepalingen zo snel als mogelijk in werking dienen te treden, teneinde op korte termijn duidelijkheid te brengen voor de onderhandelaars in de sectoren en de ondernemingen.

In dit kader wenst hij er op te wijzen dat de onderhandelingsprocedure voor de eerste fase (verhoging tot maximum 130 uren) er in bestaat dat een cao dient gesloten te worden in een paritair orgaan (die eventueel de beslissing tot verhoging kan overdragen aan een akkoord gesloten op ondernemingsvlak volgens de regels die zij bepaalt).

Het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt dat indien geen cao gesloten in een paritair orgaan wordt neergelegd op de griffie van de algemene directie collectieve arbeidsbetrekkingen van de FOD WASO voor 1 april 2014, de procedure op ondernemingsvlak kan gevolgd worden. Die zal verschillen naargelang er al dan niet een vakbondsafvaardiging bevoegd is voor de betrokken werknemers.

Hij wijst er op dat in eerdere tekstversies van het ontwerp van koninklijk besluit de datum voor de neerlegging van de cao van het paritair orgaan 1 november 2013 was, hetgeen onvoldoende tijd zou laten aan de paritaire (sub)comités om onderhandelingen terzake te kunnen afronden.

Hij betuigt zijn instemming met het feit dat in het ontwerp van koninklijk besluit dat voor advies wordt voorgelegd aan de paritaire (sub)comités tot 1 april 2014 de tijd gegeven wordt om een cao voor de eerste fase neer te leggen, hetgeen een meer realistische timing voor de werkzaamheden in de sectoren inhoudt.

Aangezien er in het ontwerp van koninklijk besluit dat voor advies wordt voorgelegd ook op andere punten volledig rekening gehouden wordt met de technische aanpassingen die door de sociale partners voorgesteld werden, spreekt de Raad zich bijgevolg gunstig uit over het ontwerp van koninklijk besluit.
